

16.

Het is moeilijk de koopwaarde van het geld, uitgedrukt in een muntstelsel van de periode 1790-1840 om te zetten in de huidige muntwaarde, omdat de prijzen van de verschillende goederen niet met een zelfde index zijn gestegen; bovendien is een vergelijking tussen een product van 1820 en een van 1970 dikwijls onmogelijk door een wijziging in de gebruikte grondstof en veranderingen in de productietechnieken.

Een goudstuk van twintig frank van Leopold II kost thans 780 F. Dit betekent dat de huidige frank nog slechts 2,56 % vertegenwoordigt van zijn waarde rond 1880. In vergelijking met veel andere producten is goud echter goedkoop. De prijs van sommige producten is meer dan verhonderdvoudigd (o.a. vlees). Gemakshalve mogen we dan ook de prijzen van de periode 1790-1840 met vijftig tot zestig vermenigvuldigen om ze met een zekere benadering in de huidige geldwaarde om te zetten.

M.S.

VRAAG EN ANTWOORD

VRAAG NR. 29 van H. Collumbien

In "Toerisme in Oost-Vlaanderen" 1972- N° 3 verscheen er van de hand van onze stadsarchivaris Johan Decavele een artikel over de grafzerk van Kastelein Hugo II.

In dit artikel is er sprake van Hugo II en Hugo III (niet van Hugo I). Wanneer wij vergelijken met wat Diericx ons vertelt over de kasteleins, dan zien wij dat hij niet rept over een Hugo III, maar wel spreekt over een Hugo I en Hugo II. Deze Hugo I en II van Diericx stemmen respectievelijk overeen met de Hugo II en III van Decavele. Er schijnt dus iets te haperen met de nummering.

Ook met de nummering van de Zegers is er iets niet in orde. De Zeger III van Decavele stemt overeen met de Zeger II van Diericx. Verder had Hugo I volgens Diericx één broer: Geeraard de Duivel Senior. Volgens Decavele had Hugo II (alias I) meerdere broers.

Welke brave ziel helpt ons dit kluwen ontwarren?

VRAAG NR. 30 van E.P. De Pue

Aan het portiek van de St. Baafskathedraal bevindt zich een voetstuk waarop een beeld heeft gestaan. Wie kan ons mededelen wat of wie dit beeld voorstelde en sinds wanneer dit er verdwenen is.

Antwoorden, waarvoor wij onze lezers oprecht danken, zijn te sturen p.a. Rabotstraat 10, 9000 Gent.

ANTWOORD OP VRAAG NR. 24 van H. Collumbien door M. van Wese-
mael.

WANNEER Jan van Gent (John of Gaunt) precies geboren is valt met geen zekerheid te zeggen.

A. Beeckman in "Bibliographie Nationale", deel 11, blz. 238 en de Larousse du XXe Siècle zweren bij het jaar 1339.

Al de Angelsaksische bronnen geven de voorkeur aan 1340.

Aldus The new Caxton Encyclopedia en The Encyclopaedia Britanica.

Collier's Encyclopedia noemt "march" als geboortemaand.

Alleen de British Universities Encyclopaedia meent de juiste datum te kunnen meedelen: 24 juni.

Ook de Historische W.P. kiest voor 1340.

Wat de vraag betreft ONDER WELK DAK de geboorte van de vierde zoon van Koning Edward III en Koningin Philippa plaats gehad heeft zijn de meningen al niet minder verdeeld.

Kervyn de Lettenhove verkondigt in zijn *Histoire de Flandre, Bruges, 1874*, deel II, blz. 154, een niet geciteerde Franse kroniek kopiërend, wat volgt:

Edouard III avait promis de retourner en Flandre avant les fêtes de la Saint-Jean, et avait laissé pour otages les comtes de Derby et de Salisbury, que devaient rejoindre plus tard les comtes de Northampton et de Suffolk. La reine Philippine de Hainaut était aussi restée à Gand, à l'abbaye de Saint-Pierre, où elle était souvent visitée et confortée d'Artevelde, des eigneurs, des dames et des damoiselles de Gand. Ce fut là qu'au milieu des témoignages du respect et de l'affection des bourgeois naquit Jean, depuis duc de Lancastre.

Alfons van Werveke, wiens mening bijgetreden werd door Dr. H. Nowé en door de m.i. bevoegde auteurs van het klank en lichtspel, en die meer en beter dan wie ook de authentieke bescheiden in het S.A.G. en het R.A.G. berustende, heeft kunnen raadplegen, is formeel als hij in een van zijn talrijke Oudheidkundige Nieuwsjes (*Volksbelang*, 27 maart 1909) de blijde gebeurtenis in de SINT-BAAFSABDIJ laat plaats vinden.

Dat alles is vrijwel algemeen bekend. Ook wellicht dat die John of Gaunt een alles behalve luiledig of gemakzuchtig leventje geleid heeft.

In 1359 trad hij in het huwelijk met Blanche, de enige dochter van de Hertog van Lancaster. Deze overleed in 1362 waardoor onze Jan op zijn beurt Hertog van Lancaster werd.

Blanche schonk hem weldra een zoon Henry (1) genaamd. Jan blzsk maar een weinig schitterend krijgsman geweest te zijn wat evenwel niet belette dat hij als intrigerend diplomaat meer dan zijn stuk wist te staan.

18.

Toen in 1286 zijn oudere broer, de beroemde en nog steeds populaire Black Prince, die in de plaats van hun zwakzinnig geworden vader (Edward III) regeerde, aan zijn einde kwam, was John er als de kippen bij om de overledene in dezelfde hoedanigheid op te volgen. Wat had hij zonder de waard gerekend! Een machtige tegenpartij zorgde ervoor dat hij hals over kop de vlucht nam.

Het was te Brugge dat hij zijn tenten kwam opslaan. Wie hem vergezelde was zijn tweede vrouw Constance van Castilië of zijn derde Catharine Swynford. Terwijl John zich met zijn (politieke) zaken bezig hield trok zijn vrouw - ik denk dat het Catharine was - naar Geraardsbergen om daar haar intrek te nemen in de St.-Adrianusabdij. Van daaruit ondernam ze dan met het oog op haar nakende bevalling een of meer bedevaarten naar de Oudenberg om O.L.V. van de Oudenberg aan te roepen.

De bevalling was zo nakend dat ze op haar terugreis noodzaak was te Gent halt te houden om haar intrek te nemen in de St.-Baafsabdij. Daar beval ze van een zoon die evenals zijn vader John of Gaunt gedoopt werd doch die, vermoed ik, de geschiedenis inging onder de naam van John Beaufort Marquis of Somerset (+ 1410).

Jan (de oude) keerde naderhand terug naar Engeland waar de enige zoon van de Black Prince sedert de dood van Edward III (1377) als Richard II (denk aan de Richard II van Shakespeare!) op de troon zat. In dienst van deze vorst -ja! ja! - trok Jan met een leger naar Portugal; versloeg daar de heersende partij en zette een bastaardzoon van koning Peter, Jan, op de troon. Om aan het geval een happy end te geven verplichtte hij de nieuwbakken koning te trouwen met zijn eigen dochter Philippina.

Uit deze echt werd een dochter geboren: Isabella.

Die Isabella kent u. Het was haar dat onze Jan van Eyck (nog al eens een Jan!) in opdracht van onze Filips de Goede twee portretten schilderde: een om per schip en een om over land naar Brugge te sturen.

En het was haar dat dezelfde Filips op 7 januari 1430 tot derde vrouw nam.

Aangezien beweerd wordt dat ons Koningshuis al ware het langs een omweg afstamt van Keizer Karel, en wetende dat deze laatste een achterachterkleinzoon is van Filips, mogen we met gerust gemoed voortvertellen dat Koning Boudewijn een verre afstammeling is van John of Gaunt.

(1) In 1399 zorgde Jan van Gent ervoor dat koning Richard II, die hij schijnbaar zo trouw gediend had, verjaagd werd. In zijn plaats zette hij zijn zoon Henry onder de naam van Hen-

ry IV op de troon (denk aan Shakespeare's Henry IV!) Deze Henry IV en zijn zoon Henry V (1413-1422) en kleinzoon Henry VI (1422-1461) waren de 3 leden van het Koningshuis Lancaster.

ANTWOORD OP VRAAG NR. 28 van J. Dhondt door Ph. Flachet

Tot de oprichting van een zoölogische tuin werd rond 1851 een commissie van 10 leden benoemd. Deze bestond uit MM. D'Hane-De Potter, Borluut - De Potter, De Smet - De lange, Burggraeve, Van Crombrugge, Verbaere, Pauli Ad, Blanquaert, Ferfysen en Tydgadt.

Talrijke inlichtingen werden verzameld nodig tot het oprichten van het projekt.

De commissie besloot een stuk grond van 3 hectaren en 30 aren groot op te kopen gelegen in de muinkmeersen in de nabijheid van de spoorwegstatie.

Het algemeen verloop verliep traag, doch men verloor de moed niet. Bijgestaan door MM. Leurs, Verhaeghe Constant, Antheunis, Van Beerleire, Dobbelaere, Jacquemyns, Van Duyn, Casterman en Bureau werd er een kapitaal van 300.000 F verzameld.

De wettelijke akte neergelegd ter goedkeuring bij het gouvernement kreeg de koninklijke bekrachtiging op de 24 december 1851.

De moerasachtige weiden werden omgevormd tot een prachtig tuin door Mr. Leurs, majoor van het artillerie in garnizoen te Gent, bijgestaan door een honderdtal werklieden.

Weldra werden de gebouwen om de dieren te bewaren opgericht. De paviljoenen werden getekend door MM. Pauli, Casterman en Bureau. Mildgevende leden bekostigden de konstrukties. Het hoofdpaviljoen waarin de vleesetende dieren sliepen werden door Pauli gebouwd. Op het verdiep bevond zich een café en een zaal voor de algemene vergaderingen.

De vereniging telde toen reeds 3.700 intekenaars. Ten gevolge van dit succes besloot de vereniging in 1853 een aanpalend stuk grond van 1 hectare en half op te kopen.

Verschillende dieren werden geschonken door verscheidene personen zoals reders, handelaars, nijveraars.

Bibl. "Guide au jardin de la Société Royale de Zoologie de Gand" 1853.

VARIA

Ter herinnering van onze trouwe lezers laat een lid ons een wettekst inlassen waarvan de doeltreffendheid in de stad Gent dikwijls gelijk staat met 'dode letter' Misschien zijn de nieuwe grote panelen aan St. Jacobs en andere bestemd om artikel één van het K.B. dd 14 dec. 1959 aan ons kunstminnend volk wijs te maken.

20.

Koninklijk besluit van 14 december 1959 waarbij regelen worden gesteld op het aanplakken en reclame maken.

§ 1.- Regelen toepasselijk in de landschappen en langs de toeristische verkeerswegen

Artikel 1. Het is verboden aanplakbrieven aan te brengen of te handhaven en om het even welke andere visuele reclames of publiciteitsmiddelen te gebruiken in sommige landschappen en langs de verkeerswegen welke die landschappen begrenzen, evenals op de toeristische verkeerswegen of aan weerszijden ervan, zodanig dat ze vanaf die wegen herkenbaar zijn.

De aanplakbrieven en andere visuele reclame of publiciteitsmiddelen, aangebracht in de zijstraten van een toeristische verkeersweg, vallen echter niet onder de voorschriften van deze paragraaf, voor zover die straten niet in een landschap zijn gelegen; het in het eerste lid gestelde verbod geldt nochtans voor de eerste naar die verkeersweg gekeerde zijgevel alsmede voor de kunstwerken.

De landschappen en toeristische wegen worden door de Koning bepaald.

Welk vooraanstaand rechtsgeleerde kan dit artikel in een volgend nummer aan de hand van de Gentse voorbeelden glosseren of "goe praöten".

B.C.

*

Voor onze documentaire fiche "De Roste Wasscher" ontvingen we nog maar heel weinig inlichtingen. Wij doen nogmaals een oproep tot onze leden om alles wat U weet omtrent deze Gentse figuur ons te laten geworden. Hartelijk dank!

*

Van een Gentenaar in Argentinië.

Uit het heemkundig tijdschrift "El lazo- De Schakel" nr 204-205 Buenos Aires, 1972, noteren we:

"Als "Ghendse Tydinghen" hier aankomt is het steeds alsof steller dezès weer langs de Gentse straten en pleinen gaat, en hij hoort weer de beiaard, na meer dan een kwarteeuw afwezigheid. Deze gehechtheid aan Gent moet niemand verbazen: wie in Gent geboren is en in Gent geleefd en geloofd heeft, zou zulk een stad ooit kunnen vergeten?"

*

MEDEDELING:

We hebben het genoeg aan de leden mede te delen, dat de statuten van de Heemkundige en Historische Kring Gent verschenen zijn in de Bijlage van het Belgisch Staatsblad van 23 november 1972.

- * "Gent een Stad van alle Tijden" door Patricia Carson, Gaby Danhieux en Godelieve De Schryver.
Formaat: 13,5 X 20,5 cm. - 158 blz. - 101 foto's -Stratenplan.
Uitgegeven in 1972 door Story-Scientia -Gent.
Dit boek bestaat eveneens in een Franse uitgave: "Gand ville de tous temps" en een Engelse versie "Ghent a town for all seasons."
Prijs: 180 F
- * Jaak Van Schoor: Een Huis voor Vlaanderen. Honderd jaar Nederlands beroepstoneel te Gent, 310 blz., Prijs: 150 F
Te bekomen: K.N.S., St. Baafsplein, Gent.
- * Kultureel Jaarboek voor de Provincie Oost-Vlaanderen 1971.
Dit boek kan besteld worden door storting van 250 F op P.R. 907.62 van de Provincie Oost-Vlaanderen, Verkoop Druksels, Griffie, Gouvernementstraat 1 te Gent (185 F voor de leden van kulturele verenigingen, indien de bestelling gebeurt via het sekretariaat van hun vereniging).
In de Eerste band hebben we volgende bijdragen:
 - Akademische proefschriften over de geschiedenis van de provincie Oost-Vlaanderen en het graafschap Vlaanderen voorgelegd aan de Belgische universiteiten (1921-1960) door Lic. E. Dhont.
 - De sites van de Cisterciënserinnenabdij O.L.Vrouw-ten-Bos (1215-1797) door Cyriel Vleeschouwers.
 - De zin van de lokale geschiedschrijving door Prof. Dr. W. Prevenier.
 - Agrarische en sociaal-ekonomische toestand en bevolkings-evolutie in het Land van Dendermonde tijdens de tweede helft der XVIIe eeuw, door Lic. Leo Pee.
 - De stakingen te Gent (1872-1902) door Lic. Wouter Steenhout
 - Kunstschilder Hubert Malfait, door H. Waterschoot.In de Tweede band:
 - "Een huis voor Vlaanderen: Honderd jaar Nederlands beroepstoneel te Gent" door Drs. J. van Schoor.
- * "Schoonheid en Welvaart van Gent" in: De Mandel, dec. 1972, blz. 3 e.v.
- * "Albert Baertsoen, 1866-1922" in De Mandel, dec. 1972, blz. 38-40.
- * Fredericq-Lilar Marie: Een achttiende eeuws patriciërshuis te Gent: Het Huis Falligan, in: De Woonstede door de eeuwen heen, nr. 16, dec. 1972, blz. 34-60 (tweetalig)

22.

- * J. Decavele; Onze Lieve Vrouw met de inktpot, in Toerisme in Oost-Vlaanderen, 21e jg. nr. 5, sept-okt. 1972, blz. 89-92
- * F. Van Tyghem, Het genootschap La Concorde en haar afgebroken verenigingsgebouw te Gent, in: Gentse bijdragen tot de Kunstgeschiedenis en Oudheidkunde, deel XXII (1969-1972), blz. 19-89.
- * P. Kluyskens, Opnieuw centraal in de belangstelling, De Sint-Pietersabdij, in: De Gentenaar 18.XII.72 blz. 8
26.XII.72 blz. 8
2. I. 73 blz. 8
8. I. 73 blz. 8

BIBLIOTHEEK EN ARCHIEF

- * El lazo, De Schakel, nr. 203 nov. 1972, Buenos Aires, 24 pp. ne. 204-205, dec. 1972, 28 pp.
- * Catalogo Tentoonstelling Religieuze Kunstschaten en hun Archief gehouden in de kerk op 7 en 8 augustus 1971 ter gelegenheid van het 750-jarig bestaan van de parochie Zaffellare, 4°, gestencild.
- * Gent Werkt, Openbare werken & bouw verwezenlijkingen en plannen, Jan. 1972, nr. 16
- * Gent werkt. Haven van Gent = Economische Expansie = Welvaart, Okt. 1972, nr. 19.

GENT IN DE SPIEGEL VAN ZIJN DAGBLADEN

- * Op 9 december 1972 werd te Brugge in de galerij Garnier de bibliotheek en het handschriftenkabinet van wijlen Baron Charles Gillès de Pélichy verkocht. Deze bibliotheek bevatte talrijke historische werken in verband met Gent. Vermoedelijk hebben wel sommige lezers belangstelling voor de behaalde prijzen van enkele boeken.
DIERICX Ch.L.: Mémoires sur les Lois, les coutumes et les privilèges des Gantois. La topographie de l'ancienne ville de Gand: 1700 F
DIERICX Ch. L.: Mémoires sur le droit public et politique de la ville de Gand: 1500 F
KERVYN DE VOLKAERSBEKE: Les églises de Gand: 3200 F
SANDERUS A.: Flandria illustrata (uitgave 1641-1644: 170.000 F
VAN VAERNEWIJCK M.: Van die beroerlicke tijden in die Nederlanden, Gent, Annoot, 1881: 4000 F

VAN VAERNEWIJCK M.: De Historie van Belgis, Gent 1829: 1800 F
Brief van Elisabeth Tudor aan Jan van Hembyse (30 december 1578): 36000 F

Brief van Margaretha van Parma aan de Raad van Vlaanderen (6 mei 1562): 20000 F

Brief van Graaf Egmont aan Filips II (30 mei 1566): 24000 F

Brief van Willem van Nassau aan Jan Hembyse (Delft 8 januari 1584): 30000 F

Bij deze prijzen moeten 20% kosten gerekend worden.

Wij verheugen er ons om, dat enkele werken door het Stadsarchief Gent en door de Bibliotheek van de Rijksuniversiteit werden aangekocht. Ook het Rijksarchief te Brugge, de Stadsbibliotheek van Brugge, het Museum-Plantin-Moretus en de Stadsbibliotheek van Doornik kochten een aantal werken. Het hoogste bedrag werd behaald door het Antiphonarium-Pompeius en Sibrandus Occo: 650 000 F. We betreuren, dat enkele waardevolle werken voor ons land en voor de gemeenschap definitief verloren zijn gegaan.

M.S.

Nog meer over deze veiling in: Het laatste nieuws van 27. XI. 72 blz. 2 en van 12.XII.72 blz. 2, Het Volk van 12.XII.72 en De Gentenaar van 22.XII.72 blz. 6

- * Dat het Belfort eindelijk zal gerestaureerd worden lazen we in het Laatste Nieuws van 16-17.XII.72 blz. 15
- * Een interessant artikel over "In de Gentse verkoopzaal van begin 19e eeuw" leert ons welke boeke, gravures, tekeningen hier zoal anderhalve eeuw geleden openbaar verkocht werden, cf. De Gentenaar van 13.XII.72 blz. 7
- * Van de grote onbekende Gentenaars, die een straatnaam verdienden, waaronder August Wagener, aan wie grotendeels de inrichting van het St. Baafsmuseum te danken is, en Prof. Oscar Pyfferoen, die na talrijke moeilijkheden een uiterst bezienswaardige tentoonstelling van klein ambachtswerk wist te organiseren, lazen we een beknopte biografie in De Gentenaar van 19.XII.72 blz. 7
- * Over het Kultuurbeleid door Schopen Vandewege in de rotonde van de opera, zie De Gentenaar van 27.XII.72 blz. 7. We zijn verheugd het volgende te vernemen: "De stad moet het cultuur-historisch patrimonium vrijwaren, of het nu graag doet of niet; onze monumenten en kunstwerken uit alle vorige eeuwen moeten bewaard blijven". In verband hiermede: "Volgend jaar een paar musea opnieuw open te Gent" in Het Volk van 2.I.73 blz. 30
- * Een korte inhoud van de toespraken gehouden ter gelegenheid van de opening van de fototentoonstelling "Gent gisteren" verscheen in De Gentenaar van 28.XII.72 blz. 6

24.

- * Nog een interessant artikel: "Aan Huize St. Jan de Deo wordt nu ook een revalidatiecentrum toegevoegd" in: De Gentenaar van 4.I.73 blz. 6
- * "Wordt kwartier van Lieve-haven verloederd? Wat komt er in de plaats van afgebroken huisjes?" zie Het Volk van 22.XII. 72 blz. 10

* * * * *